

тити, що у всіх випадках у решті документів, де йдеться про основні засоби, ці положення поширюються і на інші необоротні матеріальні активи. Тому, щоб не виникало сумнівів щодо справедливості таких висновків, було б доцільно у всіх нормативних документах, де згадуються основні засоби, додати «і інші необоротні матеріальні активи» [3].

Список використаних джерел

1. Інструкція з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ: Затв. наказом Державного казначейства України від 17.07.2000 р. № 64 // Офіційний вісник України. — 2000. — № 31.
2. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 // Офіційний вісник України. — 1999. — № 52.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 // Офіційний вісник України. — 2000. — № 21.
4. Білоусов А. Малоцінні необоротні матеріальні активи: сутність, особливості бухгалтерського і податкового обліку // Бухгалтерський облік і аудит. — 2001. — № 8.
5. Бутинець Т. А., Чижевський Л. В., Береза С. Л. Бухгалтерський облік. — Житомир: «Рута» ПП, 2000. — 672 с.
6. Грачова Р. Інші необоротні матеріальні активи. Бухгалтерський облік // Нова бухгалтерія. Бібліотека «Дебета — Кредита», 2001.
7. Свідерський Є. Коментар до П(С)БО 7 «Основні засоби» // Бухгалтерський облік і аудит. — 2000. — № 5.

Р. І. Мартинов, студент
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
(науковий керівник: Бірюк О. Г,
канд. екон. наук, доцент)

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ

Бухгалтерський облік як впорядкована система узагальнення інформації про діяльність підприємств ґрунтується на суцільному і безперервному документуванні всіх господарських операцій. Підставою для зарахування на баланс об'єкта нематеріальних активів є первинний документ. У літературі існують такі варіанти документального оформлення операцій з нематеріальними активами.

За першим варіантом для обліку нематеріальних активів рекомендують пристосовувати типові форми первинних документів з обліку основних засобів [1]. Цей варіант обліку використовували, коли нематеріальні активи тривалий час розглядали як частину основних фондів. І тому, в умовах відсутності повного комплексу спеціально розробленої документації з урахуванням специфіки даних об'єктів обліку, на нематеріальні активи автоматично переносили характеристики матеріальних цінностей.

За другим варіантом для обліку нематеріальних активів, пропонують використовувати типові форми первинних документів з обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів [2]. Для інших видів нематеріальних активів спеціальні форми первинного обліку не розроблені до сих пір. Тому вчені-економісти обґрунтовують доцільність застосування саме цих первинних документів і для обліку інших видів нематеріальних активів.

За третім варіантом, підприємству, згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», дозволено створювати первинні та зведені облікові документи на паперових або машинних носіях при цьому вони повинні мати обов'язкові реквізити [3].

Так, з метою підвищення інформативності і аналітичності первинних документів з обліку нематеріальних активів науковцями було розроблено і запропоновано комплексний документ «Картка-Акт наявності і руху нематеріальних активів». У цьому документі було запропоновано об'єднати в один документ три документа, а саме: Акт введення в господарський оборот об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (НА-1), Інвентарна картка обліку об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (НА-2), Акт вибуття (ліквідації).

Проте, на нашу думку використовувати запропонований документ недоцільно, оскільки в ньому об'єднали первинний документ і реєстр аналітичного обліку, що порушує принципи теорії бухгалтерського обліку.

В П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» передбачено, що відомості про зміни первісної вартості та суми накопиченої амортизації нематеріальних активів заносяться до реєстрів їх аналітичного обліку.

Відповідно до діючого законодавства реєстром аналітичного обліку нематеріальних активів є Інвентарна картка обліку об'єкта

інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів, яка складається у одному примірнику. При цьому в зазначеному реєстрі не знайшла відображення інформація щодо результатів щорічної переоцінки.

Одним із варіантів вирішення цього питання було розробка нового документа, такого як «Акт оцінки і переоцінки нематеріальних активів», у якому передбачено визначення первісної і ліквідаційної вартості об'єктів нематеріальних активів, обґрунтування його справедливої вартості, оформлення переоцінок первісної, залишкової вартості і суми накопиченої амортизації. Тобто, було запропоновано використовувати іншу форму реєстру аналітичного обліку нематеріальних активів. Якщо підприємство обрало даний варіант відображення результатів переоцінки нематеріальних активів, замінивши цим документом форму НА-2, тоді підприємство повинне обов'язково зазначити в наказі про облікову політику підприємства про розробку і використання такого документу.

Одним із варіантів вирішення питання щодо відображення результатів переоцінки в реєстрах аналітичного обліку є відображення в наказі про облікову політику підприємства, що результати переоцінки та зменшення корисності нематеріальних активів відображатимуться в реєстрах аналітичного обліку нематеріальних активів. Для цього в реєстрах аналітичного обліку (інвентарних картках ф. НА-2) додатково визначатиметься щорічна сума переоцінки (дооцінки або уцінки), а також переоцінена вартість об'єкту нематеріальних активів.

Внесені пропозиції суттєво підвищать рівень організації документального оформлення операцій з нематеріальними активами.

Список використаних джерел

1. Типові форми первинних документів з обліку основних засобів: Затв. наказом Мінстату України від 29.12.1995 р. № 352.
2. Типові форми первинного обліку об'єктів прав інтелектуальної власності в складі нематеріальних активів: Затв. наказом МФУ від 22.11.2004 року № 732.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.1999 № 996-XIV.
4. П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»: Затверджено наказом МФУ від 18.10.1999 № 242.